

Szerkesztési Iroda:

Nagyberek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagyberek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 24 kor
Félévre — — — 12 .
Negyedévre — — — 6 .
Egy hóra — — — 2 .
— Egyes szám ára 3 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetések
irodáiban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagyberek, 1911.

XL. évfolyam 120 szám.

Szombat, május 27.

Harci láрма.

— május 27.

A katonai javaslatok immár általánosan ismeretesek. Az ellenzék, még mielőtt ismerte volna azokat, egy kis műharagot mutatott. Lármázott és fenyegetőzött. Így meg úgy, nem engedi meg, hogy azok törvényt válnak.

Most amikor már köztudomásuk a véderőkomplexum intézkedései, nyugodt lélekkel bevallhatja még a legelfogultabb szívbéli is, hogy a műharagra nem volt komoly ok. A javaslatok tiszteletreméltó eredményei egy jóérzésű kormányzat nemes szívós munkájának. Jól jár általuk az ország biztonsága. Jól jár a nemzeti szempont, mely a magyar katonai bíráskodás révén új és nagy területre jutott, a honvédség fejlesztése által pedig korszakalkotó előmenetelhez. Nagy eredményre hivatkoznak a szociális elv, mert azok, akik a véradót viselni tartoznak, életükből három helyett csak két évet tartoznak áldozni az ország harcászati erejének. Nem remélt előre lépést tesz a humanizmus és az anyagi igazság, mert egy teljesen elavult, barbár bírói eljárás helyett meder, humánus szabályok szerint történik majd az igazságszolgáltatás a hadsereg tagjai fölött.

És mert jól jár minden szempont, mely a véderőreform alkalmával figyelmet érdemel, a műharag csak műharag maradhat és nem válhatik komoly parlamenti akciók forrásává. Nem tétélezhetni fel a parlament egyetlen ellenzéki pártjáról sem olyan elfogultságot, hogy a javaslatok életbelépése elé komoly akadályokat merne gördíteni. Ha a javaslatok, melyek minden lényeges kérdésben becses eredményeket hoztak, nem válhatnának törvényt, — ki garantálja, hogy egy következő alkudozás csak ennyit is hozhatna? A Széll—

Körber kiegyezés megdöntése után létrejött szomorú kiegyezés emléke kiáltó memento és nem hibetjük, hogy épen a koalíciós kormány egykori hívei mernék az országot egy újabb ilyenféle experimentumba erőszakolni.

De nincs kizárva a csalódás. Az utolsó évek annyi politikai lelkiismeretlensége után nem épen lehetetlen az ellenzéknek az a titkos vágya, hogy a javaslatok törvényt válását megakassza. De egyben, úgy érezzük, nem csalódunk. Abban, hogy az ellenzék akciója sikertelen lesz. Nem lévén benne erkölcsi igazság, kell, hogy megroppanjon és semmivé váljék.

Össze is fog roppanni, igazán meg sem indulhat a harc. A javaslatok tartalmi erősségei le nem tagadhatók, ei nem ferdítethetők, ei nem homályosíthatók. És ki hisz a javaslatok ostromlónak az utolsó évek szemérmelenségei, páfordulásai után? És hol van az ország mely az orránál fogva vezettesse magát, mint annak idején, amikor felült a hangzatos jelszavaknak?

Minden csalfa harci láрма ellenére is bizalommal nézhetni tehát a jövő elé. A nemzeti akarat ellen hiábavaló minden berzenkedés. A nemzet pedig megunta a délibábok, az önámítás politikáját, mely az utóbbi évek tanusa szerint egyik megajazásból a másikba vitte. A nemzet dolgozni, fejlődni, erősödni akar. Ki akarja kőszörűlni azokat a véres csorbákat, melyeket a jelszavak politikája ütött izmain.

Tájékoztató.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig. Könyvtárhoz vasárnap, szerda, péntek délután 5—7 óráig.

Május 28-tól június 3-ig. Kulturhét.
Május 28. A kultúregyesület közgyűlése.

HIREK.

A fürdő (telefonszám 113.) minden nap reggel 6 órától kezdve déli 12 óráig az urak részére nyitva van hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5 órától 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap déiben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7 óráig nyitva van.

A kulturhét.

— A megnyitás előtt. —

Nagyberek, május 27.

A nagyberekéri kulturhét előkészületei már befejezésükéül vannak.

A képkiallítás rendezése körül Zádor István festőművész az utolsó munkát végzi, úgy, hogy hétfőre a kiállítás teljesen fölkészülten várja az ünnepies megnyitást.

A megnyitó ünnepség tudvalevőleg hétfőn délután fél 6 órakor lesz a kaszinó nagytermében, amikor két nagyérdékű előadás fog elhangzani. Az egyiket Alexander Bernát a budapesti tudományegyetem nagy tudású professzora mondja, a másikat pedig dr. Sztrakoniczky Károly a jeles fiatal műkritikus, aki a képzőművészetek modern törekvéseiről tart előadást.

Az előadások után Zádor István festőművész bemutatja a képkiallítást.

Ez a megnyitó nap programja, amelyet azután követnek a többi napok eseményei, a már közölt sorrend szerint.

Az előadások a többi napokon mindenkor este 9 órakor kezdődnek s a rendezőség kéri a közönséget, hogy pontosan jelenjen meg, mert az előadások alatt az ajtókat lezárják és senkit sem bocsátanak be.

A kulturhétre számos jeles és neves vendég érkezik Nagybecskerekre s a kiállító festőművészek közül szintén többen eljönnek hozzánk. Ma már a kiállító művészek egyike Tibor Ernő a jeles fiatal festő megérkezett Nagybecskerekre, míg a többiek a hoinapi napon jönnek.

„TORONTÁL“ tárcája.

Tavaszi piktúra.

— A „Torontál“ eredeti tárcája. —

Írta: Dr. Sztrakoniczky Károly.

Nem tudok megszabadulni ettől az elnevezéstől. Belopta magát a lelkembe akkor, amikor vidáman, könnyű szívvél bandukoltam hazafelé az Andrássy-uton pompás, ragyogó májusi délutón, zöld fák között, aranyos napsugárban. Vidám voltam és könnyű szívű, mert tavasz volt, május s mert ezen a tavaszi délelőttön egy csomó fiatal, művészettől ragyogó képet láttam, amelyek tulicáltak a tavasz szépségeit. Akkor horgásztam ki a gondolataim közül ezt az elnevezést és most se tudok lemondani róla. Olyan kedves és annyira kifejez mindent, amit ezekről a képekről el lehet mondani, hogy szinte sajnálom, ha megszokásból avagy mert úgy dukál, még hozzá kell tennem valamit. Annál is inkább, mert ezek a képek eleget beszélnek saját maguk és vajjon mi lehet az, amit az én győnge tollam az ő hatalmas mondanivalójukhoz hozzá tehet. Semmi fontos, semmi különös, csak épen megnevezése, kimondása annak, amit a láttukra mindenki érezni fog. Május. Ver sacrum. Tavaszi piktúra.

De örülök, hogy épen ez a kollekción meg Nagybecskerekre s nem valamely más stílus, nem valamely nagyhangú gyűjtemény. Mert úgy hiszem nem igen akad majd olyasvalaki, akinek ezek a képek nem tetszenének, aki visszautasítaná őket és a meg nem értés merev köpenyébe burkolózna. Ezeket a képeket nem lehet nem érteni, mert nyájasak, hívogatóak, barátságosak. Nem adnak fel rejtvényeket, nem kinoszák a laikust sem s legfeljebb a teljes rosszakarat mondhatja róluk, hogy nehezek,

extravagánsok. Nem, nem azok, a mi fiatal — testben és lélekben fiatal — mestereinknek a piktúrája nem tudomány, nem olyan, amely előtt töprengünk, fásaszót, fejfájást okozó agymunkát végeztük, ez a piktúra egyszerre és minden nehézség nélkül megajti a lelkünket, nemcsak az eszünkre, hanem elsősorban az érzéseinkre hat s épen azért a hatása elemi és általános. Olyan, mint egy Molière-komédia, amelyben a műértő a felépítés művészetét, a konstrukció nagyszerűségét, a beállítás, a jellemző erő stb. bámulja és ei van ragadtatva, a laikus ellenben mindezekből nem tud semmit, nem bámul semmit, hanem kacag és mulat és szintén ei van ragadtatva. Épen ezt az általános hatást, az egyetemes megragadó erőt tulajdonítom én a piktúra fiatalágának, az élsterőmekek, amely ezekből az alkotásokból imponáló erővel tör kifelé s a természetnek, amelynek szeretetétől, a vele való érintkezéstől, a rétek fűszagától ezek a képek át vannak hatva.

A természet! . . . lám, megint csak ide kellett, hogy visszatérjek, pedig nem vagyok naturalista és nagyon sokra becsülöm az emberi kéz munkáját. A vitában, amely a természet vagy a művészet elsőbbsége iránt folyik, határozottan az utóbbi oldalára állok — de én nem szeretem a vitákat. A viták zajosak, rutak és bántják az embert, nem jobb mindenkiel barátságosan kezdet fogni? Kiváltképpen akkor, ha erre a kézfogásra szükség van, ha nagy hasznok, magas értékek származnak belőle. És sehol nem keletkeznek magasabb értékek, finomabb gyönyörök, mint ott, ahol a művészet kezdet fog a természettel. Ám legyen az egyik erősebb, mint a másik, mindegy: kettlen együttvéve mindenesetre a leg-erősebbek. Aminek legfrappánsabb bizonyosságai ezek a képek, meg ezeknek az ősei és még mások, amelyekhez most már semmi közünk, de amelyeket ismernünk kell, ha ismerni akarjuk a mi

művészetünk történetét. Sokkal intenzívebb örömet okoz a tavasz, ha tudjuk, hogy milyen unalmas, hideg, szomorú volt a tél.

A tél azonban elmúlt s mi egy ragyogó, tavaszi piktúrát mutathatunk be a közönségnek, amely nagyon, nagyon szereti a természetet. Széles talán a legfontosabb jellemvonása, vagy legalább a legkifejezőbb. Ez a piktúra egyenes leszármazottja annak a másik nagyinak, amely a Szajna partján bontotta ki csodás virágait s amelyet úgy hívunk, hogy impresszionizmus. Egész nyugodtan megállapíthatjuk, hogy a nagybecskerekéri kiállítás szereplői kevés kivétellel vagy talán kivétel nélkül impresszionista piktórok. Örökösei azoknak a nagy hagyományosoknak, amelyek Manet, Monet, Renoir, Degas, Sisley, Pissarro alkotásaiban vannak letéve s amelyeknek átvétele és továbbfejlesztése volt a magyar festészet renaissance-ának kiindulópontja. Ez a renaissance Nagybanján indult meg évekkel ezelőtt s azóta egyre hatalmasabb, egyre egyszerűbb. Ma már régen túl van a kezdeten, de ezt a kezdetet nem szabad elfelejteni, mert ez a kezdet épen abban állt, hogy a piktórok az atelier sötétjéből kijöttek a napfényre, a tavaszba, a zöldbe, a természetbe és annak minden szépségét, minden örömet visszaadni igyekeztek. Ez a kezdet az idők folyamán megváltozott, módosult ugyan, de sohasem vesztette el a folytatását s még a mai, legfrappánsabb piktúra is ezzel a kezdettel indul utána. Csak meg kell nézni ezt a kollekción s mindenki magától, teljes bizossággal rájön a mondottak igazságára. A természet szeretete s a belőle fakadó, egészséges impresszionizmus az, ami ezeket a piktórokat egy szerves csoporttá tömöríti össze.

Kivételek és különbségek persze vannak, hiszen a mai festészet egyik legnevezetesebb karakterisztikonja az, hogy teljesen szabadon hagyja az egyéniség érvényesülését. Mindenki úgy fest, ahogy érez s az érzések oly külön-

A rendezőség egyuttal felhívja a család-jegyek tulajdonosainak figyelmét, hogy a család-jegyekhez megfelelő számú szelvényeket állítat ki és ezek hétfőn, a kiállítás megnyitásakor lesznek átvehetők a pénztárnál.

Itt említjük meg, hogy a képtárlításnak művészi katalógusa is lesz, amelyhez dr. Sztrakoniczky Károly irt bevezetőt „Tavaszi pikura” címmel. A bevezetőt lapunk mai tárcájában közöljük és felhívjuk rá olvasóink figyelmét.

— **Személyi hírek.** Dr. Dellimanics Lajos főispán ma délelőtt kurjácskai birtokára utazott, ahonnan holnap Temesvárra megy, hogy ott részt vegyen Glattfelder püspök installációján.

Jankó Ágoston alispán tegnap este Budapestre utazott, ahonnan ma este szintén Temesvárra utazik a püspök installációjára.

Ugyancsak ma utazik Temesvárra dr. Perisics Zoltán polgármester is.

— **A kulturegyesület közgyűlése.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, mint már említettük, holnap vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartja a vármegyei házában huszonhatodik évi rendes közgyűlést Balácsi József főgimnáziumi igazgató, egyesületi alelnök elnöklésével. A közgyűlés napirendje:

1. Elnöki megnyitót.
2. Az évi jelentés.
3. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
4. Az 1911. évi költségvetés megállapítása.
5. Esetleges indítványok.
6. Hitelesítők kiküldése.

Az egyesület elnöksége ezután is meghívja a közgyűlésre az egyesület tagjait s kéri őket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a gyűlésen.

— **A májusi ájtatosságból.** A plébánia-templomban tegnap délután megtartott májusi ájtatosságon Ripka Imre orgonán, dr. Steinbach Béla csellón, Szabó Béla pedig hegedűn előadták Kerer „Salva Regina”-ját Buzsich József pedig Ripka orgona és Götter János hegedűkíséretével előadta Donizetti „Ave Maria”-ját. Ugy a szép zenét mint az éneket a templomban összegyűlt nagyszámú közönség élvezettel hallgatta.

— **Érettségi a főgimnáziumban.** A nagybecskereki főgimnáziumban május 31-én és június 1-én tartják meg a szóbeli érettségi vizsgákat, amelyeken összesen 18 jelölt vesz részt. A szóbeli érettségi vizsgán dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató fog elnökölni.

bözők! Van, aki középkori álmokban keres rokonságot a leike számára, van, aki a modern társadalom furesa stílusát keresi és vannak, akik a természet dekoratív mivoltában találják gyönyörűket. Semmi okuk nincsen arra, hogy elitkolják az érzéseiket és a belőlük folyó törekvést, mert minden törekvés egykép szabad és tiszteletré méltó. A művészet immáron az érzések hangszere lett: ki hogy érez, olyan nótát játszik rajta. S minden nóta szép, ha nem hamis. A kiállító művészek legtöbbje azonban rokon hangokat üt meg: a természet hangjait. Színek, levegő, verőfény, usznak a képeiken s belelopják lelkünkbe a tavasz édességét, a rétek, a lombok minden poézisét. Nem kell ehhez a költészethez, ezekhez az érzésekhez kísérbeszéd, mindenki örülni fog nekik, aki szereti a friss levegőt. Mindenki látni fogja, hogy itt valami nagyon vidám, nagyon leikesítő, nagyon szent dologról van szó, tiszta művészetről, a mely nem iskolai próbálkozások izzadságából fakadt, hanem a fiatalság örömeinek, szépségének diadalmas megnyilatkozása.

És a tudásának is. Itt pedig álljunk meg egy pillanatra és mondjunk valamit, ami nem vonatkozik a nagy mesterekre, akik ezt a kiállítást megtisztelték s akik ennek minden kritikán felül álló ekességei, hanem igenis annál inkább hangsúlyozandó akkor, amikor a többségről, a fiatalokról van szó. A fiatalok, a modernnek ellen mostanában sokszor, nagyon sokszor hangzik el a nemtudás vádja. Mondják, hogy csak beszélnek, csak hosszú haját hordanak, csak adják a geniet, de irtóznak a munkától, a tanu-

— **Kinevezés.** A vármegye főispánja dr. Strubert Jakab nagyszentmiklósi ügyvéd, tb. m. alügyész tb. megyei főügyészszé nevezte ki.

— **Az új csanádi püspök beiktatása.** Mint lapunknak Temesvárról telefonozták, Glattfelder Gyula csanádi egyházmegye püspöke ma délután 2 órakor odaérkezett. A püspököt a pályaudvaron ünnepiesen fogadták, majd diadali-veik alatt s nagyszámú közönség sorfala között a püspök bevonult a városba.

A beiktatási szertartás holnap vasárnap délelőtt megy végbe. Reggel 9 órakor a megyés püspök diszhintón, harangok zugása közt a székesegyházba érkezik, hol a káptalan és papság ünnepélyesen fogadja és dr. Engels János örkanonok pedig a templom kulcsait rövid szavak kíséretében átadja. A székesegyházi énekhar az Ecce Sacerdos magnus antifonát énekli. A főoltárnál a püspök rövid ima végzése után diezpalást- és süvegben püspöki székéből a káptalan és papsághoz főpásztori szótartot intéz, miközben a királyi kinevezési okmányt és a pápai bullát felolvastatja. A főpásztori beszéd befejezte után a káptalan és a papság hódolata következik Németh József fősz. püspök vezetésével. Ennek végeztével a székét elfoglalt főpásztor a szószékre lép és az egybegyűlt hívekhez beszédet mond, melynek végeztével a misét folytatja s azt befejezván, diszhintón palotájába visszatér; ahol fél 12 órakor a káptalan és papság, a katonai és polgári hatóságok, testületek és egyletek küldöttségeit fogadja. Délután 2 órakor Glattfelder püspök a vidadó nagytermében díszbédet ad, melyre mintegy négyszáz személy hivatalos. A gazdag menüt ma állították össze a Koronaherceg-szálló bérlői.

A beiktatásra nagyszámú vendégsereg és küldöttség érkezik Temesvárra s így mint már említettük Torontálvármegye is küldöttségileg vesz részt az ünnepségeken. A küldöttség tagjai: gróf Csekonic Endre és gróf Nákó Sándor v. b. t. tanácsosok, dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, Rónay Jenő és Bottka Béla nyug. főispánok, Babics József főszolgabíró, báró Csávossy Ignác főszolgabíró, ifj. dr. Dániel Pál és Tellesky Kristóf orsz. képviselők, dr. Perisics Zoltán polgármester, Gyertyánffy Jenő és Főris József főszolgabírók, Grézlo János kir. tanfelügyelő, továbbá Dániel Ferenc, Gyertyánffy Andor, Gyertyánffy László, Demkó István, Rankovics István és Lederer Arthur.

— **Középiskolai tanárok értekezete Nagybecskereken.** A szegedi tankerülethez tartozó középiskolai tanárok holnapután, hétfőn és kedden tartják meg idei értekezletüket Nagybecskereken dr. Szele Róbert tankerületi főigazgató elnöklésével. Az értekezleten, mely a főgimnázium tanácskozó termében lesz tizen-

lástól és a modernséget csak tudatlanságuk takarója gyanánt használják fel. Nem akarok ezzel a szemrehányással közelebbről foglalkozni, csak arra az imponáló válaszra utalok, amelyet ez a kiállítás a modern magyar festészet nevében a vádaskodóknak ad. Itt minden ember szorgalmas munka és hosszú tanulás árán jutott el oda, ahol jelenleg áll; itt szolid, komoly törekvések melletti kitartásról, munkával párosult akarásról tesznek mindannyian bizonyosságot. Bizonyára a tehetségüknek, ratermettségüknek köszönhetik, hogy ide tudtak fejlődni, de nem kevésbé becsülésre méltó és elismerést érdemlő a szorgalom és dolgozás, amely ezt a fejődést tudatosan előmozdították. A tudás egyetemes jellemzője itt minden festőnek és minden szobrásznak. Ez a tudás pedig nem nagykepű; a munka, amelyet végeztek, nem erőltetett, hanem a fiatal szíveknek lelkes, lázas felbuzdulása.

Meg vagyok róla győződve, hogy a nagybecskereki közönség is szeretettel, megbecsüléssel, tetszéssel fogja honorálni ezt a felbuzdulást. Tavasz van és a virágzó, fehérén ragyogó almafák dus természet igérnek. De a törzsek, amelyek dügyet, levelet, virágot hajtottak, csak akkor hozhatuak gyümölcsöt is, ha napfény, gondozás, érlelő melegség éri őket. Napfény, melegség a publikum szívében kell, hogy fakadjanak s én hiszem, hogy ezeknek a virágoknak lesz részük benne. Tavasz van s ez a virágok leikesedés, amely a magyar pikura fiatal harcosainak lelkéből kiárad, kell hogy megfogjon minden szívet. Ugy legyen.

három középiskolai igazgató vesz részt, akik különböző pedagógiai kérdéseket fognak megvitatni.

— **Az iparhatóság ülése.** Nagybecskerek város tanácsa, mint elsőfoku iparhatóság, ma délelőtt 11 órakor tartotta meg rendes heti ülését Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével. Az iparhatóság mai ülésén panaszos és folyó ügyeket intéztek el.

— **Halálozás.** Temesvárról vesszük a hírt, hogy Geisz Antal temesvári-bélvárosi róm. kath. segédlelkész, aki valamikor Nagybecskereken is hitoktató volt, tegnap Lippán, szülei házában 37 éves korában meghalt. Az elhunytat, akinek halála nálunk is széles körben kelt részvétet, ma temették el nagy papi pompával.

— **Az adókvetés.** A Nagybecskerek város területén működő adókvető-bizottság tegnap kezdte meg működését dr. Kiss János ügyvéd elnöklésével. Tegnap délután és ma a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok állami egyenes adóját vetették ki, hétfőn pedig az adózó polgárság kerül sorra foglalkozás szerint alfabetikus sorrendben. Az első három napon a következő csoportok adóját vetik ki:

Május 29-ikén: ácsok, asztalosok, alkuszok, álvások, állatorvosok és aranyművesek.

30-ikén: aszfalt, cement és mészarosok, bábsütők, bádigosok, banküzletek, béltisztítók, bérkocsisok, elfogati bérlő, fuvaros vállalkozók.

31-ikén: bocskorosok, bográrok, borbélyok, bórkereskedők és borkereskedők.

A bizottság naponként délután 3 órakor ül össze a volt esküdtzéki teremben. A város adóügyi hivatala minden egyes adózót írásban értesít arról, hogy adóját melyik napon vetik ki.

— **Diákok tanulmányutja.** A nagybecskerek főgimnázium tanulmányutja az idén az Aidunára és Krassószörénybe rendezett tanulmányi kirándulást, amelyen az intézetnek 60 növendéke vett részt. A diákok 21-én indultak el Nagybecskerekéről Králik László, Burget József, Vajda Lajos és Agotsi Ferenc tanárok vezetésével s Báziasztól hajón Orsovára és Adakalehra mentek, majd Herkulesfürdőn át a krassószörényi hegyeket utaztak be. Resiczán pedig megtekintették a hatalmas vasgyárakat. A diákok az egész uton a lehető legjobban érezték magukat s a sok latnivalót kínáló utról 25-ikén este érkeztek vissza Nagybecskerekre.

Az állami polgáriskola 34 növendéke 4 tanár vezetése alatt tegnapelőtt érkezett vissza jól sikerült tanulmányi kirándulásáról. Az 5 napig tartó kirándulás első napját Oraviczán töltötték, ahonnan az ottani polgáriskola tanulóival kirándultak Csiklovabányára. Másnap vonaton Aninára mentek, gyönyörködve a vasúti vonal természeti és technikai szépségeiben. Aninán a kocsyártást és vasöntést, továbbá a Frigyesakna lejáróját és szellőztető gépet tekintették meg. Innét gyalog mentek vissza Oraviczára Stájerlak-nyaralótelepen és Marillán keresztül. A gyönyörű, mintegy 22 kilométeres gyalogutat a fiúk igen szép kitartással, jókedvben tették meg és minden baj nélkül érkeztek este fél 9 órakor vissza Oraviczára. Harmadnap Resiczára mentek, ahol a vasgyártás minden fázisát alaposan megtekintették, szakszerű magyarázatot egy a társaság által kirendelt mérnök nyújtott. Ezenkívül Resiczán megmaszták a fiúk a Kereszthegyet és kirándultak a Dománi völgyben levő hideg forráshoz. Az ötödik nap a visszautazásra volt szánva, mialatt még Temesvárt is megnézték és csütörtök este teljesen egészségesen és jókedvvel érkeztek haza. Az uton igen előzékeny fogadtatásban részesítették a kirándulókat Oraviczán, ahol az áll. polgári fuiskola zenével fogadta őket, Aninán az áll. elemi iskola, Resiczán pedig az ottani polgáriskola tanári kara és tanulmányutja gondoskodott róluk. Az osztrák-magyar államváltástársaság pedig ugy Aninán, mint Resiczán egy-egy mérnököt küldött ki a kirándulók kalauzolására.

— **A diákok mozgalma.** Az állami diákok országos szövetségének nagybecskereki csoportja tegnapelőtt Orban István elnöklésével rendkívüli közgyűlést tartott. A közgyűlésen elhatározták, hogy a diákokok június 15-én Budapesten tartandó országos gyűlésén képv. elteik magukat s arra Mahler Mátyást és Wallner Dezsőt küldik ki. Elhatározták továbbá, hogy körlevelet intéznek a torontálvármegyei orszgy. képviselőkhez, amelyben felvilágosítják őket nehéz helyzetükről. Kéri továbbá őket, hogy a pénzügyi költségvetésnél foglaljanak állást mellettük és kérjék a kormányt, hogy az állami diákokok részéről a központi vezetőség által már beadott memorandum alapján az állami diákokok fizetését sürgősen, illetve még az idén rendezze. Felhívják továbbá az összes pénzügyigazgatókat, hogy a maguk körében ugyanilyen értelemben járjanak el. Több kisebb ügy elintézése után a közgyűlés véget ért.

SALVATOR

kiváló bőr- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvényénél, cukorbetegségnél, vörhenyénél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatása. — Természetes vasmentes savanyúvíz.

• Kapnató ásványvízkereskedésekben és • SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóczi Salvatorforrás-vállalat, Budapest, V., Rudolf-rakpart 8.

Hideg vízben

a Hattyuszappan (Schmidt szilárd káliszappan) több habot és intenzívebb mosási erőt fejt ki, mint bármely más szappan meleg vízben. Ez nagyon fontos már csak azért is, mert finom szővedékek csakis hideg vízben moshatók. Ennek folytán a Hattyuszappan páratlan különlegesség gyapjú, selyem, csipke és finom fehérneműk mosására.

31(3)—X7

— **A receptsalás.** Hirt adunk már azokról a súlyos visszaélésekről, amelyeknek legutóbb a nagybecskereki munkásbiztosító pénztárnál jöttek a nyomára s amelyek abból állanak, hogy egyes gyógyszereszek fiatal inasgyerekektől az orvosi recepteket néhány fillérért, vagy csekély ajándékokért megvásárolták. A munkásbiztosító pénztár vezetősége most az utóbbi időben kiadott összes orvosi recepteket a legszigorúbban felülvizsgálja s a gyanús recepteket mint átadja a rendőrségnek, amely ezeknek alapján már napok óta nyomozást végez. A rendőrség persze a nyomozás érdekében az eddig összegyűjtött adatokat egyelőre még nem hozhatja nyilvánosságra, azonban mihelyt a nyomozást befejezte, a súlyosan kompromittáló ügy összes részleteit rendelkezésünkre fogja bocsátani, amikor azután részletesen be fogunk számolni a nagy port felvart ügyről. A nyomozás még néhány napig eltart s most egyelőre csak annyit jelezhetünk, hogy a receptekkel való visszaélések mind szélesebb és szélesebb hullámokat vetnek maguk körül.

— **Pompás változás.** Gyakran megesik, hogy találkozzunk hölgyekkel, akiknek arca csodálatosan előnyös változáson ment át. A szeplők, májfoltok, ráncok és mitesszerek, melyek régebben szép számmal díszlettek az illető hölgy arcán, mind eltűntek mint a kámfur. Ha őszinte az illető hölgy, akkor elmondja, hogy arcának ezt a pompás változását a világhírű Fődes-féle Margit Crémnek köszönheti, amelynek nemcsak az a főelőnye, hogy ideális széppé varázsolja az arcot, hanem az is, hogy teljesen ártalmatlan. Ára kis tégely 1 korona, nagy tégely 2 korona. Kapható minden gyógyszerárban és drogériában. Készíti és szedi küldi Fődes Kelemen gyógyszerész Aradon.

— **Elhízás ellen** idők legelőkelesebb gyógyszereszköze, hazánk természeti kincse, az egész világon elismert **Ferencz József**-késérőviz Kiválóan alkalmas otthoni — a rendes foglalkozást meg nem zavaró — rendszeres használata. Mint naponkénti adag elegendő: reggel éhgyomorral egy pohárral felmelegítve. A biztos és tartós hatása valódi Ferencz József-víz 10 világhiállításán 10 aranyéremmel tüntették ki és egy háztartásban sem szabadna hiányoznia. Fűszerkereskedésekből és gyógytárakból beszerezhető.

— **Uj Tátrafüred** magaslati nyári és téli gyógy- és pihenőhely idegesek, hurutosok, vérértélenyek és lábfejdörzök részére. A magas Tátra gőcponija, 1005 m. magasságban, fenyőerdő közepén. Mindennemű szórakozásról, nemkülönben kitűnő saját kezelésben levő házikonyháról gondoskodik és prospektust ingyen küld az igazgatóság.

— **A hálósobák réme** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinrel történtek próbák, beiga olódott, hogy Cimexin nemcsak az élő poloskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat, vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy, mely ellen egyedüli biztos szer. Kapható: Kollarich gyógyszerárban Nagybecskereken és a készítőnél: **Löcherer gyógyszerésznél Bártfán** 249x40.27

— **Fényképészeti készülékek** működve önknek. Mindazoknak, akik a fényképészetet a legvonzóbb és mindenki által könnyen megtanulható sport iránt érdeklődnek, ajánljuk az A. Moll. cégnek Bécs, I. Tuchlauben 9. cs. és kir. udvari szállító 1854 óta fennálló fényképészeti eszközök különlegességei áruházát, amelynek képes árjegyzékét kívánatra szívesen küldi bérmentve a cég.

Irodalom.

* **Aurora.** Érdekes és változatos tartalommal jelent meg az Aurora kilencedik — száma, Rollo Pal folytatja Budapest revízióját két eredeti tollrajzzal tarkított cikkében Rostand bújos egyfelvonásosa, a „Két Piros”, vagy a f. h. vacsora. Kosztolányi Dezső kitűnő fordításában befejeződött a számban. Bölöni György a Nyolcak közül Por Bertalant ismerteti, Pogány József a király-öltőt érdekes tanulmányt, Lovász Károly öletes akadémista strófákát mond a hét eseményei föl. A gazdagon illusztrált Hét rovat csupa finis művészi társadalmi és politikai eseményről számol be. A szemle rovatban Hevesi Sándor Kosztolányi Dezső új kötetét ismerteti, Bálint Lajos Novelliról érdekes megfigyeléseket. Gazdag és érdekes közgazdasági rovat egészíti ki a számot, mely 30 fillérért minden könyvkereskedésben és dohánytözsdeben kapható. Az „Aurora” előfizetési ára egy évre 14 korona, félévre 7 korona. Mutatványszámot készséggel küld kívánatra a kiadóhivatal (VIII., Főherceg Sándor-tér 3).

Strófák a hétről.

Összegéberedett ujjam
Belo-bele: kad
Óreg szerszámom hurjába,
S csak lassan, döcögve halad
Sorból strófába
E hétről zengett bus dalom.
Brr, de fáom! Borzalom! . . .
Ily dőre időre
Nem emlékszik vala
Az igricev, regősök, hegedősök
Egész raja, —
Naja! . . .

A szolid májusról ki hitte volna,
Hogy ilyen időt adjon
S a helyett, hogy fülemile szólna,
A birka is rakásra fagyjon.
Még szerencse, hogy varo unkbán
Nincsen birka
S így kibirta
Baj nélkül a hideget, . . .
Küönben kapunk még eleget
A jóból
A melegből és a porból.

És ha igaz, kapunk eleget mást is.
Jobban szólva:
Lesz pénz mint polyva,
Egy pár millióska,
Ropogós bankócska . . .
Hanem szükség is van már rája,
Mert az mégsem járja,
Hogy csak mi maradjunk hátul,
Tavol a kulturától!

A kulturáról jut eszembe
A kulturhét,
Micsoda pompás dolog!
S hogy erre gondolok,
Belenyulok a zsebembe,
Hátha találkozniék
Benne pár pengő, arany
S akkor én is kulturodnék . . .
De sajna!
Zsebem, akár a versem:
Kong!
Így lón nálam s sok másnál,
A kulturából
Gond!

De van más haladás is;
Receptet vesz a patikárius.
Tucátja egy hatos.
Mindegy miről szól
Koleráról, fogfájásról,
Csak legyen hathatós.
Nem a betegnek,
Hanem a patikárius zsebének.
Am a dagadt zsebek
Lesznek fájó sebek

S most rendőr és bíró
Lesznek orvosok
S nem a betegek,
Hanem a patikáriusok
Lesznek betegek.

Hegedős.

NESTLÉ gyermeklisztje

vízzel felfőzve
csecsemők, gyermekek,
valamint gyomorbetegségek

régebevált tápláléka

50 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet
tartalmaz.

1 doboz 1 kor. 80 fill.,
minden gyógyszerárban és
drogériában kapható.
Prospektus ugyanott.

439—12.4

Törvénytörések.

A juniusi esküdtszéki tárgyalások.

— A Papik-ügy tárgyalása. —

A nagybecskereki kir. törvénytörésnél junius hó 6-ikán kezdődnek az esküdtszéki tárgyalások. Ezuttal mindössze három bűnügy kerül főtárgyalásra, lesz köztük azonban egy szenzációs ügy is. Ez az ügy ifj. Papik Miksa szerbíttebei segédjegyzőé, aki tudvalevőleg agyonlőtte Szekesán János festőművészt. Papikot, aki fogva van, erős felindulásban elkövetett szándékos emberöléssel vádolja az ügyész s ügye tárgyalása előreláthatólag több napot veszt igénybe, mert nagyszámu tanut hallgatnak ki.

A juniusi esküdtszéki tárgyalások sorrendje különben a következő:

Junius 6-ikán: Ognyanov Mladen módosi napszámos szándékos emberölés kísérlete.

Junius 7-én: Geisser Peter ernőházi napszámos halált okozott súlyos testisértés.

Junius 7. és 8-ikán pedig ifj. Papik Miksa szerbíttebei segédjegyző erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés büntette miatt kerül az esküdtek elé.

A két első ügynél Junker János törvénytörésnél bíró, a Papik-féle ügy tárgyalása alkalmával pedig Alföldi Ede törvénytörésnél elnök fog elnökölni.

Az esküdtszéki tárgyalásokra szóló belépőjegyét Murka Lajos törvénytörésnél irodai igazgató adja ki.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

A költségvetés tárgyalása. — A kultuszvita.
— Apponyi beszél.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Csendes mederben folyt tovább ma is a képviselőházban a kultuszvita. Az ülésnek három szónoka volt, akik között szerepelt Apponyi Albert gróf is s hosszú beszédben, amellyel lefoglalta az ülés nagy részét, védelmezte az ő kultuszpolitikáját.

Az ülésen Návay Lajos alelnök elnökölt s miután megnyitotta az ülést, napirend előtt Popp-Csicsó István és Szűllő Géza néppárti személyes kérdésben tárgyalak egymással.

Kitűnő házi-szer a dr. BOROVSKY-féle

BOROLIN

242—26. 15

Készítők: Dr. R. Borovszky orvos és K. Borovszky, Budapest, II., Fő utca 77.

sósorszesz mindenféle meghűléstől zármazó betegségek és kellemetlenségek ellen. Meglepő gyorsan és biztosan gyógyít reumát és csúzt, csillapít fej- és fogfájást, kitűnő hatása van fagyos testrészekre és égési sebekre és mint fertőtlenítő és óvszer egyedülálló. — Külsőleg alkalmazandó, könnyű bedörzsöléssel. Kényelmes és a napi munka teljesítésében zavart nem idéz elő. Kapható a főraktáron: **Deutsch Mártonnál, Nagybecskerek.** Üvege K 1-20, K 2— és K 2-50. — Kimerítő használati utasítás minden üveghez mellékelve.

Ezután jelentette az elnök, hogy Polonyi Dezső a Margitsziget rendezéséről, Barcsai Andor pedig a hunyadmegyei állapotok dolgában jegyzett be interpellációt.

Ezután áttértek a kultuszvita folytatására.

Damján Vazul nemzetiességi beszéd először a költségvetés ellen.

Utána Apponyi Albert gróf emelkedett szólásra s nagy beszédben védekezett azok ellen a támadások ellen, amelyek az ő kultuszpolitikáját illették. Igyekezett minden részletre kiterjeszkedőleg védeni az ő politikáját, majd áttért a költségvetésre és az boncolta. Apponyi fejtegetéseiben keveselte a jelenlegi költségvetést. Azután sürgette az iskolák szaporítását, a felnöttek oktatásának minél szélesebb részben való terjesztését. Kijelentette, hogy az eddigiekből tapasztalva csak örülhet Zichy János gróf kultuszpolitikájának, mert az szerinte az ő politikájának a folytatása. A költségvetést egyébként elvi okoknál fogva nem szavazza meg.

Itt a vitát megszakították s következett volna Polonyi Dezső interpellációja, de Polonyi interpellációját elhalasztotta.

Ezzel az ülés véget ért.

A királyról.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Gödöllőről jelentik, a király elutazásának az ideje még nincs megállapítva, valószínű azonban, hogy a király június elsején hagyja el Gödöllőt. Tegnap kedvező idő lévén, a király kikocsizott és hosszabb sétakocsizást tett. Utközben egy munkáskülső ember kérést dobott be a király kocsijába. Az illető, akit persze letartóztattak, Farkas Pál nevű volt budapesti rendőr, aki állásába való visszahelyezése iránt kérelmezett.

Az új katonai bünvádi perrendtartás.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) A nemzeti munkapárt tegnap este értekezletet tartott, amelyen Székely Ferenc igazságügyminiszter bejelentette az új katonai bünvádi perrendtartásról szóló javaslatot. A miniszter előterjesztését kísérő beszédében kifejtette a reform nagy jelentőségét és megállapította, hogy az új javaslat a magyar nyelv jogát az egész vonalon érvényesíti. A párt tagjai a miniszter fejtegetéseit élénk tetszéssel kísérték.

Két képviselő indítványa.

Budapest, május 27. (A „Torontál”, eredeti távirata.) Bartha Ödön függetlenségi képviselő indítványt jegyzett be a képviselőház indítványkönyvébe, hogy a képviselőház utasítsa a kormányt, terjeszsen be sürgős javaslatot Bosznia és Hercegovinának Magyarországhoz való csatolása dolgában. — A másik indítványozó Rakovszky István néppárti képviselő, aki aziránt jegyzett be indítványt, hogy a kormány készítsen törvényjavaslatot az összeférhetlenségi törvény szigorítása dolgában.

A pápa állapota.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Tegnap római jelentések azt a hírt közölték, hogy a pápa állapota komoly aggodalomra ad okot s tegnapelőtt többször elájult. Mai római jelentések megcáfolják azt a hírt s azt mondják, hogy a pápa egészségi állapota semmi aggodalomra nem ad okot.

Péksztrajk Berlinben.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Berlinből sürgönyzik, ott az összes pékek beszüntették a munkát.

Fogorvoslás orgiákkal.

Budapest, május 27. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Nürnbergből sürgönyzik, az ottani törvényszék tegnap hozott ítéle-

tet Pfeiffer Jenő fogorvos bünyűgyében. Pfeiffer fogorvosi rendelőtermében ugyanis nagy orgiák folytak, amelyeken mint a tárgyaláson kiderült, magasrangú férfiak, katonatisztek és urileányok vettek részt. A tárgyalás óriási megbotránkozást keltett. A tárgyalás azzal végződött, hogy a bíróság a fogorvost két hónapi börtönrre ítélte.

Tőzsde.

Buza (májusra)	22.40 — —
Buza (októberre)	18.64 — —
Rozs (májusra)	15.54 — —
Tengeri (májusra)	13.20 — —
Tengeri (július a)	13.42 — —

Könyvelő

kereskedelmi képzettséggel, lehetőleg magyar, német és szerbnyelvtudással, szép írással helybeli gyárnál felvétetik. — Írásbeli mindkét vagy három nyelven írt ajánlatok kezdő fizetés megjelölésével e lap kiadóhivatalához „Jövő” jelige alatt nyújtandók be.

576—1.1

Rigósfürdő gyógyhely (Sogdarigós.)

Temes megyében, a Temesvár—lippai vasuti vonalon, a saroltavári (Charlottenburg) állomástól 7 kilométernyire.

Tanácsos kocsit a vasuti állomáshoz előre megrendelni. — A fürdő fekvése csodásan szép és teljesen pormentes. 565—3.1

Fürdők: csúsz, kőszvény, reuma stb. ellen kitűnők.
Szép olcsó szobák, jó és olcsó ellátás.
Idény: szeptember végéig.

Mindennemű bővebb felvilágosítással szolgál:

Gyógyfürdő igazgatóság Rigósfürdő.

Telefonszám: 2. — és — Telefonszám: 2.

és

Nägele Antal temesvári gyógyszerész.
Telefonszám: 322.

UJ TÁTRAFÜRED

Magaslati téli és nyári gyógyhely. Idegesek, hurutosok, vérszegények és lábbadozók részére

A magas Tátra gócpontja, 1005 magasságban, fenyőerdő közepén.

Turisztika. (558—10'') Üdülés.

Elsőrangú zenekar

Kitűnő házikonyha saját kezelésben.

Pensió. Mérsékelt árak.

Posta, távirat, interurban telefon és vasut-állomás
Prospektussal a fürdőigazgatóság szolgál.

Csebzsa község előljárástól.

574—3.1

Arlejtési hirdetmény.

Csebzsa községe egy ovodát és jegyzői lakot épít. Az ezzel járó munkák biztosítása céljából 1911. évi június 10-én d. e. 9 órára a község hivatalos helyiségében tartandó nyílt versenytárgyalás hirdetik az alábbi feltételek mellett:

1. A versenytárgyaláson minden hazai iparos részt vehet és a munka elnyerője a munkához csak magyar honos műszaki erőket, iparosokat és munkásokat alkalmazhat és a munka teljesítéséhez csakis a magyar szent korona országai területén előállított anyagot és berendezési tárgyakat használhat fel.

2. Az építési munkák rögtön megkezdendők és 1911. évi szeptember hó 1-én befejezendők, lakható állapotban a község előljárástól átadandók, ellenkező esetben köteles vállalkozó minden

egykesedelmes nap után ötven korona phónalét a községnek fizetni.

3. Ezen munkálatokra zárt ajánlatok is elfogadtnak, ezek azonban egy korona bélyeggel látandók el és zárt borítékban legkésőbb a kitűzött nap délelőtti 9 óráig az előljárástól nyújtandók be; később érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

4. Az ajánlatokhoz az előirányzott 7977 kor. 53 fill. és 16.245 kor. 30 fill., összesen 24.222 kor. 83 fillér összeg 5%-nak megfelelő bántópenz melléklendő; a nyílt versenytárgyaláson részt vevők pedig kötelesek ugyanily összegű bántópenzt a községi bíró kezébe lefizetni.

5. A szóban forgó munkára vonatkozó költségvetés, tervrajz és részletes feltételek alólirott hivatalban a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

6. Munkát elnyerő vállalkozó 5% bántópenze a közszállítási szabályzat B/8. pontja értelmében a jótállási határidő lejártáig, vagyis a felülvizsgálattól számított 1 évig visszatartatik és a jótállás valamennyi munkára vonatkozik; az építés fejében pedig megállapítandó ár 1/4-ed része az épületfa, téglák és homoknak a helyszínére való szállítása után, 1/4-ed része az épületeknek tető alá helyezése után, 1/4-ed része az asztalos munkáknak beállítása után és 1/4-ed része az épületnek teljes befejezése után fog vállalkozónak kiadatni.

7. Ajánlat tehető külön-külön a köműves, ács és asztalos munkára, de mindháromra együttesen is.

8. A munka elnyerője köteles a vonatkozó tervrajz és költségvetés díja fejében a községnek 370 koronát megtéríteni és az épületadással kapcsolatos költségeket, valamint a szerződés bélyegköltségeit is viselni.

9. A községi képviselőtestület a beérkezett ajánlatok között, az ajánlott károkra való tekintet nélkül, szabadon dönt.

10. Amennyiben vállalkozó elvállalt kötelezettségei bármelyikének eleget nem tenne, kárára és veszélyére az építkezés más vállalkozónak fog kiadatni. Az építőbizottság által kifogásolt anyagot az építésnél felhasználni nem szabad.

Csebzsa, 1911. évi február hó 22-én.

Fleischer Elemér,
jegyző.

Botya Miklós,
bíró.

A városi villamü keres
azonnali belépésre
egy

Vizsgázott fűtőt

110 kor. havi fizetéssel.

570—2.2

Sütőde-átvétel.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy (Németvárosrész) a honvéducai volt Német-féle sütődet átvettem. Főtörökvésem lesz, hogy az igen t. vevőim minden igényeit a legjobb és legzamatosabb friss süteménnyel és kenyérral pontosan kielégítek. Mind e szakmába tartozó sütemény megrendeléseket elfogadok, valamint (ster) vidéki kenyérsütést is. Naponta kétszer friss sütemény. A n. é. közönség szives pártfogását kéri

tisztelettel

Wéber Sándor,
sütőmester.

575—1.1

Mentőszekevények

cséplőgépek és egyéb gépekhez
darabja 36 és 40 kor.

Mentőszekevény kiegészítések

beküldendő jegyzék után jutányosan.

Sérvkötők

3 kor.-tól 8 kor.-ig, kívánatra
választék küldetik.

Irrigátorok, fecskendők, gummiáru,
Brunswatta, pólyák, tejszivók, gyer-
mekágyi kellékek nagy választékban

kaphatók

Kovács Sándor drogériája
Nagybecskereken.

Telefon 43.

Telefon 43.

521-(4)12.2)

Hópehely és rózsaburgonya

kapható

özv. Guttman Jakabné és fiainál

Telefon 96.

Telefon 96.

564 3.3

Nők legforróbb vágya

szépnek lenni.

Ezt legkönnyebben érhetik el a
553-20.3 **Hajós-réle**

ARADI IBOLYA-CREME

használatával. Meglepő gyorsan tüntet el
széplőt, májfoltot, bőrvörösséget

és mindennemű arctisztatlanságot.

Ára egy tégelynek 1 korona.

1 darab Ibolya-creme szappan 70 fillér,
1 doboz Aradi Ibolya-Hőlgypor 1 kor.
20 fillér, 1 üveg Ibolya-tej 1 korona.

Kapható a készítőnél;

Hajó Arpad gyógyszerüzében **Arad.**

Az ország minden nagyobb gyógyszerüzében,
drogueriájában és illatszerek kereskedésében.

Nagybecskereken: **Melkuhn Dezső** ur
drogueriájában.

7823. szám. 1911.

554-22

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Temesvári Pünkösdi

országos vásár

folyó évi június hó 1-től bezárólag
június hó 5-éig

fog megtartatni.

Temesvárott, 1911. évi május hó 16.

A városi főkapitányságtól:

Beé Ferenc, főkapitány.

Figyelmeztetés!

Hasított körmű állatok (szarvasmarha, sertés,
juh) felhajtása ezen vásár alkalmával
nincs megengedve.

A lóvásár ellenben megtartatik.

Bánati ló-, gyümölcs-, mezőgazdasági,
kereskedelmi- és iparvásár.

(Utányomás nem díjazatik.)

ELŐPATAK

gyógyfürdő

kiváló jó eredménnyel használható a gyomor-, vese-
hólyag- és a méh hurutos bántalmainál, máj- és lép-
bajoknál, köszvény és esu-zuál. altesti pangásoknál,
valamint bármely az idegesség alapján fejlődő be-
tegségeknél. — A nagyírú előpataki gyógyvizek
orvosi javaslat szerinti ivása, összekötve a megfe-
lelő és itt feltalálható kiegészítő gyógyszerközzel
(meleg és hidegfürdők, természetes szénsavas (nau-
heimi) fürdők, vizgyógyintézetű kezelés, masszáz,
svédorna, diätikus étrend) rendkívül kedvező ered-
ményt mutat fel.

Fürdő-idény: május 15-től szeptember 15-ig.

Vasuti állomás Földvár és Sepsiszentgyörgy, honnan állandó
első kocsijáratok indulnak. Lakás-állás 0 csó és választásos.
Az elő- és utóidényben (május 15-től június 15-ig és augusztus
2-től szeptember 15-ig) a gyógy- és zeneidőnek fele fizetendő,
lakások 5% al és ellátás is sokkal olcsóbb.

Az előpataki ásványvíz, mely a szénsavdús égvényes vasas
vizek között első helyet foglal el, mint gyógyszerköz használható
használatos és ízletes, kellemes ital, tisztán vagy borral va-
gyítve nagy kedveltségnek örvend, itthon és a külföldön éven-
ként egymillió palacknál több kerül forgalomba. Széküldési
hely: Előpatak, de kapható a legtöbb városban és nagyobb
kereskedésben.

Prospektust kívánatra ingyen küld az igazgatóság.

(519-6.8)

STOCK Cognac Medicinal

szavatolt valódi borpárlat

Camis & Stock

gőzpároló telepéből

BARCOLA.

Cognac gőzfőzde állandó
hivatalos vegyi ellenőrzés
alatt.

Óvakodjunk utánzatoktól.

Kapható minden jobb üzletben.

10-22.21

Elsőrendű illatos orosz tea

eredeti csomagolásban, deka-
grammonként 30 fillérért.
Vidéki rendelések a leg-
gyorsabban eszközöltetnek,

állandó raktár kizárólag

Dr. Guttman Jakabné

fogorvosné által Nagybecskerek

(Korona-utca, saját házban.)

560 3.1

Berson Gummisarokkal

egy
jótétemény!

Rohitsi

Tempel

forma. Gőzszívás, diätikus,
Gőz- és csó-állás. — Elősegíti
az emésztést és anyagcserét.

Styria

Legelőfűtő gyögyfűrés. —
Indikálva: idült gyomorhurut-
nál, székeskővesénél, Bright-
kéle vesébajnál, lépágyat-
nál, májbajoknál, márgágnál,
anyagcseres betegségeknél, a
Mgutak hurutos bántalmainál.

Donati

a maga nemében a legzárda-
gabb tartalmú gyögyfűrés leg-
előfűtő hatással. Főképen
indikálva: idült bűhurutnál,
obstipációnál, epékőznél, elhízási
hajlamnál, csóknál és cukor-
betegségeknél.

**Legdusabb,
természetes magnézium-
glaubersósforrások.**

370 8.6

Vonatok érkezése és indulása Nagybecs-
kerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1911. évi május hó 1-ső napjától.

ÉRKEZIK.

Nagybecskereki pályaudvarra.

	óra perc
Temesvár—Versec—Zombolyáról délelőtt	9:28
Pancsováról délután	5:15
Budapest—Szegedről reggel	6:22
Budapest—Szegedről délután	5:01
Szegedről mótorkocsi délelőtt	9:25
Budapest—Nagykikindáról este	9:45
Szécsányból este	6:40

Nagybecskerek-bégap. pályaudvarra.

Zsomb.—Versec—Alibunár Temesvárról este	8:15
Módosról reggel	11:29
Pancsováról reggel	8:27
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon reggel	8:23
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon délután	4:19
Zsombolyáról keskenyvágányu vonalon este	9:31
Szécsányból este	6:29

INDUL

Nagybecskereki pályaudvarról.

Pancsovára délelőtt	8:10
Pancsovára este	7:15
Szeged—Budapestre délelőtt	10:03
Szeged—Budapestre este	7:21
Szegedre mótorkocsi délután	1:12
Nagykikinda—Budapestre reggel	5:10
Zsombolya—Temesvár—Versec délu án	4:15
Temesvár—Versec—Antalfalva—Pancsova— Alibunára reggel	3:33
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon reggel	2:26
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délelőtt	11:00
Zsombolyára keskenyvágányu vonalon délután	5:25
Módosra délelőtt	11:38
Szécsányra reggel	6:31

Temesvár—módosi vonalon.

Módosról—Temesvárra délután	2:10
Temesvárról—Módosig délelőtt	11:00

Módos—zsombolyai vonalon.

Módosról—Zsombolyára délután	1:40
Zsombolyáról—Módosra délután	5:30

Szécsány—verseci vonalon

Szécsányról—Verseczre minden csütörtök és vasárnapon reggel	5:20
--	------

Páraflan a maga nemében

RUSZÁNDÁ

GYÓGYISZAP FÜRDŐ

BÁRMELY MÁS NEMZETI FÜRDOT IS FELÜLMUL
Vasuti-, posta- és távírdá-állomás

Dél-Magyarország, Melencze, (Torontalm.)
Nyitva május hó 15-től szeptember 15-ig

Négy modernül berendezett
74 szobából álló szállóháza.

A fürdőn orvosi szaktekintélyek rendelkez-
Javalva: Köszvény, idült ízületi rheuma, serophulosis
minden alakjában, kenőgyógy módnak ellenálló
bőrbetegség, psoriasis és prurigoiban, vérzésben
szenvető nők, idegbetegség, esontbántalmak, Car-
rias Necrosisnál és idült leus bántalmaknál is
biztosan gyógyít.

Kitünő jó magyar konyha, valódi hamisítatlan borok,
olvasó- és zongoraterem, tekeasztal és tekepálya,
nagy virágos és árnyékos park, padokkal, na-
ponta cigányhangverseny tartatik. — Prospek-
tust kívánatra díjtalanul küld a

(411-7.4) fürdőigazgatóság.

Hirdetmény.

720 korona évi fizetés mellett a hat
hónapra szabadságot **óvónó állás**, ezen
időre helyettesítés útján betöltendő lévén,
felhivatnak erre reflektáló óvónók, hogy
az ez iránti pályázati kérvényt 14 napon
belül alulirotnál beadják.

Kelt Bótoson, 1911. május hó 26-án.

Belitska Gusztáv,
gonduok,

573-2.1

MOLL-FELE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A. féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és állathánalmak, gyomorgröcs és gyomorféreg, rögzött székrekedés, májhiány, vértöltés, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen e jules házi szorok évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerezett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak K. 2.-
Hamisítások törvényileg fenyítettnek.

MOLL-FELE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg tünteti és a Moll feliratú ónozatival van zárva.

Moll-féle sóborszesz nevezetesen mint fájdalom-estillapító, bedörzsdőlési szer, közhíj, szor és meghűlés egyéb következményeinél legismertebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 2 korona.

Főszékhely

Moll A. gyógyszer. cs. és kir. udvari szállító által
Bécs, I., Tuchlauben 9. szám.

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíthetnek. A raktárban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Kronsteiner Károly-féle
tartós és esőt álló mész

façade-festékek

(törvényileg védve)

50 nuanceban, kilogrammonként 24 f.-től feljebb. Évtizedek óta a legjobbnak bizonyultak és minden utánzatot túlszárnyalnak. — Egyedül célszerű festékanyag már festett façade-oknál.

Emil façade-festékek, nem színhagyók, egyszeri alapfestésen emalkemények — pusztán hidegvizel felkeverve is már használhatók. Antiszeptikus, méregmentes, porosus. Ideális festék belső helyiségekhez, még nem festett façadeokhoz, faépítményekhez, nevezetesen: kamrákhoz, pavilonokhoz, kerítésekhez stb. Kaphatók minden nuanceban, költségük m²-enként 5 fillér.

Mintakönyv, prospektus ingyen és bérmentve. Depot-tok minden nagyobb városban. Jarkovácon: Petrovics Emilnél

Karl Kronsteiner, Wien III., Hauptstrasse 120.

Merczy-utcában a volt Makk-féle

háza

hat szobából álló lakás kelli
mellékhelyiségekkel, kedvező
fizetési feltételek mellett
azonnal eladó.

Bővebb tudósítást
Németh Szilárd ad.

Meghívás
az „Első Dolácsi Hengergőzmalom r. t.”
1911. évi június hó 11. napján d. u. 2 órakor
megtartandó
rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:
1. Egy igazgatósági tag választása
2. Cég megváltoztatása.
Dócz, 1911. május 23.

588-3.2 Az igazgatóság.

EREDETI
BOLINDER-féle
nyersolajmotorok és nyers-
olaj locomobilok

Sürgöny-
osim:
Szabók.

Telefon:
76-48
132-58

csak
Szabó Emil és Társánál
kaphatók.

BUDAPEST VI., Teréz-körút 46. szám.
Benzin motorok Szivógásmotorok. Teljes
malomberendezések — Árjegyzék ingyen
és bérmentve.

Kérjük a szívre ügyelni.

Kalmár és Engel
Motor és Gépgyár, Budapest.

Városi raktár és iroda:
V. Lipót-Körút 22. **GYÁR**
VI. Úteg-utca 19.
VILÁGHIRŰ! EREDETI! BENZ.

Szivógásmotor telep. — A jelenkor legolcsóbb üzem.
„BENZ” nyersolajmotorok

DIESEL **RENDSZER**

Elismert legjobb gyártmány.
Ajánlja benzin-lokomobilos cséplőkészleteit, melyek
bámulatos egyszerű sze kezelték.

Teljes jótállás, kedvező fizetési feltételek
szállítás és árjegyzék ingyen és bérmentve.

A Lénau-utcai
házamban egy 4 szobából és
egy két szobából
s a mellékhelyiségekből álló
modern lakás
bérbevehető.

A ház előnyös feltételek mellett ellis adó.
Deisinger, állatorvos

572-3.2

HIRDETÉSEK
FELVÉTEK A
„TORONTAL”
KIADÓHIVATALÁBAN.

A hölgyek tudják legjobban mily fontos a
SZÉP, ÜDE ARC
mily hatalom és kincs az, mily
előnyökben részesül egy szép nő.

Szépnek lenni azonban nagy feladat, nem elegendő,
hogy valaki csinos, fess és kedves legyen, hanem a
legfontosabb, hogy az arcára tiszta sima legyen.
A nők tudják ezt és ezért nagy gondot fordítanak
az arcuk ápolására, a szépség fenntartására és emelésére

A FÖLDES-féle
**MARGIT-
CRÊME**

az egyedüli szer, mely 5-6-szori használat után
biztosan eltávolítja kiütéseket, pattanásokat, mitesszert,
szepelket, májfoltokat, ráncokat és az arcot fehéríti,
ápolja és fiatalítja.

A Földes-féle Margit-Crème teljesen ártalmatlan
páratlan és csodás arc-szépítő.

Kapható az egész világon. Tégelye 1 kor. és 2 kor

Készíti és postán küldi:
FÖLDES KELEMEN gyógyszerész **ARADON.**

Kapható Nagybecskerekén: Jakobi Ármin, Kellner
József, Vági Sándor gyógyszerészeknél és Melkuhn
Dezso drogueriájában. 386a-8.3.

Kitűnő
zongorákat
csakis elsőrendű gyárosoktól
tartok állandóan raktáron.

Olcsó árak, részletfizetésre is
régizongorákat ujjakkal cse-
rélek fel s elvállalok minden-
nemű javítást, hangolást stb.

WEISSER ADON,
orgona-építő és zongorahangoló,
a Wüth-féle zongoragyár itteni egyedüli képviselője

Nagybecskerek,
513-103 Gizella-part 6.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

egy régióknak bizonyult házi szer, mely már
sok év óta legjobb bedörzsdőlésnek bizonyult
köszvénynek, oszónak és meghűléseknek.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok
miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és
csak olyan eredeti üveget fogadjunk el,
mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter
cégjegyzéssel ellátott dobozba van csoma-
golva. Ára üvegekben K.-80, K. 1.40 és
K. 2.- és úgyszólván minden gyógyszer-
árban kapható. — Főraktár: Török József
gyógyszerésznél, Budapest.

Dr. Richter gyógyszerésze az „Arany oroszlanhoz”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

TÓTH JÓZSEF
ANOGG BÉREI- ÉS NŐI-SZABÓ

NAGYBECSKEREK
HUNYADI-ÚTCA

16-37.21